

Zorg na overlijden - informatie voor nabestaanden

Als een naaste uit uw familie- of vriendenkring in het HagaZiekenhuis Den Haag of HagaZiekenhuis Zoetermeer is overleden, komt tijdens deze emotionele en verdrietige tijd veel op u af. Het is dan moeilijk om u ook nog eens op alle formele zaken te richten, die geregeld moeten worden. Om u daarbij te helpen, hebben we in deze brochure enkele formaliteiten beschreven die in de eerste fase na het overlijden van belang zijn. Ook laten we zien welke zorghandelingen door het ziekenhuis worden verricht en waarom die handelingen aan u in rekening worden gebracht conform de Algemene Voorwaarden van het ziekenhuis.

Wat kunt u zelf als naaste regelen?

U moet een uitvaart of crematie regelen. Er komt veel op u af. Waar moeten beslissingen over genomen worden, wat kunt u zelf doen?

- De behandelend arts informeert de huisarts bij een overlijden. De behandelend arts stelt de verklaring van overlijden op.

- Informeer uw omgeving, licht familie en vrienden in over het overlijden.
- Wanneer er een verzekeringspolis overlijden aanwezig is, meldt het overlijden zo snel mogelijk bij de uitvaartverzorgers. Er wordt met u een persoonlijke afspraak gemaakt aan huis om met u te bespreken wat uw wensen rond de uitvaart zijn. Zij zullen u verder begeleiden in het maken van uw keuzes m.b.t. de uitvaart. Hierbij moet u denken aan: kist, verzorging, locatie voor de opbaring en uitvaart, bloemen, rouwkaartkaarten en ander drukwerk, rouwauto of ander vervoer, muziek en beeld, de afscheidsbijeenkomst en de toespraken.

Overlijdenspapieren

Bij overlijden moet er aangifte worden gedaan bij de Burgerlijke Stand in de gemeenten van overlijden. Dit doet de uitvaartverzorgers, indien gewenst kunt u dit ook zelf verzorgen. Er wordt dan een akte van overlijden opgemaakt. Een uittreksel van deze akte is nodig om allerlei formele zaken te kunnen regelen. Bijvoorbeeld bij de bank of een verzekeringsmaatschappij.

Het verdient aanbeveling (uiteraard voor zover u dat wenst) zo spoedig mogelijk een uitvaartverzorgers en/of een uitvaarorganisatie in te schakelen. Deze kan veel van de te verrichten handelingen en formaliteiten van u overnemen.

De uitvaartverzorgers kan zorg dragen voor:

- Het afhalen van de overlijdensdocumenten bij het mortuarium.
- Het vervullen van de vereiste formaliteiten bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand in de gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden.

Mocht u deze formaliteiten zelf willen afhandelen, houdt dan rekening met het volgende:

- De overlijdenspapieren kunnen na telefonisch overleg met de mortuariumbeheerder worden opgehaald in het ziekenhuis van overlijden. De mortuariumbeheerder is te bereiken via telefoonnummer 070-2102715.
- U kunt hiervoor zelf een afspraak maken bij de betreffende gemeente.
- De overlijdenspapieren dient u te bezorgen bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden.
- Bij het bezoek aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand moet u een geldig legitimatiebewijs van de overledene mee te nemen.
- Bij de ambtenaar kunt u aangeven hoeveel uittreksels van de overlijdensakte u wilt ontvangen. Deze heeft u onder andere nodig voor het afwickelen van de formaliteiten rond bankzaken, zorgverzekering, pensioenverzekeringen, huur of hypotheek, enz.

Het mortuarium

De verzorging en het beheer van het mortuarium zijn door het ziekenhuis opgedragen aan een gespecialiseerde mortuariumbeheerder – Mortuarium Leyenburg BV. De mortuariumbeheerder neemt gedurende 24 uur per dag voor ons ziekenhuis de verzorging van de overledene op zich en handelt op een correcte manier de voor het mortuarium noodzakelijke administratieve zaken af. Het eventuele transport naar elders en het regelen van de uitvaart, dient u zelf een uitvaartverzorger in te schakelen.

Verzorging van de overledene

Indien een patiënt in het ziekenhuis komt te overlijden, wordt hij/zij respectvol naar het mortuarium overgebracht waar de verzorging van de overledene plaatsvindt en direct gekoeld zal worden. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door een gespecialiseerde mortuariumbeheerder, die door het ziekenhuis hiervoor is aangewezen. Wanneer u niet wenst dat de overledene wordt verzorgd (bijvoorbeeld vanwege religieuze of andere redenen) dient u dit direct na het overlijden mee te delen aan de verpleegkundige. Indien gewenst kunt u kleding bij de overledenen achterlaten, zodat de mortuariumbeheerder de verzorging compleet kan uitvoeren.

Verblijf van de overledene in het mortuarium

Elke overledene wordt voor kortere of langere tijd opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis. Met de door u

ingeschakelde uitvaartverzorger kunt u bespreken of de overledene in het mortuarium van het ziekenhuis blijft, of dat u er de voorkeur aan geeft de overledene elders op te baren. Het bezoek van een overledenen in het mortuarium zijn uitsluitend op telefonische afspraak. Deze afspraken worden veelal door de uitvaartverzorger met de mortuariumbeheerder gemaakt.

Persoonlijke wensen

De medewerkers van het mortuarium willen zoveel mogelijk rekening houden met de persoonlijke wensen van de nabestaanden. Indien er persoonlijke wensen zijn met betrekking tot make-up, kleding, sieraden e.d. kunt u deze kenbaar maken aan de uitvaartverzorger.

Persoonlijke bezittingen

Het is wenselijk de persoonlijke bezittingen van de overledene direct mee te nemen na overlijden. Indien dit niet mogelijk is worden de persoonlijke bezittingen meegegeven naar het mortuarium. U zult worden gevraagd een formulier te ondertekenen als bewijs van ontvangst. Persoonlijke bezittingen die met de overledene meegaan naar het mortuarium vallen niet onder verantwoording van de mortuariumbeheerder.

Rituele bewassing

Een rituele bewassing kan in het HagaZiekenhuis Den Haag plaatsvinden in overleg met de mortuariumbeheerder, mits hiervoor in het mortuarium voldoende ruimte beschikbaar is. De

kosten voor het ter beschikking stellen van de speciale wasruimte worden door de mortuariumbeheerder in rekening gebracht.

Kosten

De kosten van het gebruik van het mortuarium en de verzorging worden (zo mogelijk via de door u ingeschakelde uitvaartverzorging) door de mortuariumbeheerder aan de nabestaanden in rekening gebracht, tegen de daarvoor geldende tarieven. Tot drie uur na overlijden zullen geen kosten in rekening worden gebracht. Na de termijn van drie uur geldt een vast tarief (dit tarief is bekend bij de door u ingeschakelde uitvaartverzorging).

Obductie

Soms is een doodsoorzaak niet precies bekend. De arts die de dood constateert, kan u dan voorstellen om een obductie (lijkschouwing) te laten doen. Een andere reden om een obductie te laten doen, kan zijn om vast te stellen of de ziekte waaraan uw familielid/naaste is overleden erfelijk of besmettelijk is of om na te gaan wat het effect van een medische behandeling is geweest. Obductie is een inwendig onderzoek van een overleden persoon. Het wordt ook wel een lijkschouwing, sectie, lijkopening of autopsie genoemd. Het onderzoek wordt verricht door een patholoog, een arts die gespecialiseerd is in deze vorm van onderzoek. De obductie zal worden uitgevoerd in het HagaZiekenhuis Den Haag. Na de

obductie kan de overledene op gebruikelijke wijze worden opgebaard

Wanneer nog obductie moet worden verricht, worden tot het moment dat die heeft plaats gevonden, behoudens de kosten van de verzorging, geen aanvullende kosten in rekening gebracht. Verblijft de overledene na obductie langer in het mortuarium, dan worden hier wel kosten voor in rekening gebracht.

De kosten van het vervoer van de overledenen worden niet aan de nabestaanden doorberekend. Deze kostenberekening geschiedt zonder tussenkomst, maar met medeweten van het ziekenhuis. Voor de goede orde wijzen wij u erop dat de kosten van de verzorging en de kosten verbonden aan het gebruik van het mortuarium géén onderdeel zijn van het tarief van het ziekenhuis en evenmin zijn opgenomen in de ziektekostenverzekering en derhalve apart betaald moeten worden. De kosten hiervan worden aan de uitvaartondernemer doorberekend.

Voor een obductie is toestemming nodig. De arts vraagt u of uw familielid/naaste in een wilsbeschikking heeft laten opnemen dat hij/zij geen obductie wenst. Als er geen wilsbeschikking is, waarin dit benoemd is, moeten nabestaanden toestemming geven.

Als iemand mogelijk een niet-natuurlijke dood is gestorven of als het in het belang van de volksgezondheid is een obductie uit te voeren, is geen toestemming van nabestaanden nodig. In dat

geval wordt een obductie altijd uitgevoerd en is de eventueel aanwezige wilsbeschikking ongeldig.

De patholoog geeft de uitslag van de obductie door aan de arts die de obductie heeft aangevraagd. De huisarts kan het verslag opvragen bij het secretariaat pathologie. Alle verpleegafdelingen en gespecialiseerde afdelingen van het HagaZiekenhuis organiseren de nabestaandenzorg op hun eigenwijze. Dit kunt u navragen op de betreffende afdeling.

Als nabestaande kunt u voor de uitslag van de obductie een afspraak maken met de afdeling waar uw familielid opgenomen is geweest. Zij regelen de afspraak voor u met de desbetreffende arts. Het obductieverslag is na 6 tot 12 weken bekend. Wanneer er een extra aanvraag voor hersenobductie wordt aangevraagd is hiervan het obductieverslag na ongeveer 1 tot 2 maanden bekend.

Bij een gerechtelijke sectie licht de gerechtelijk patholoog alleen de officier van justitie in. De huisarts kan desgewenst een verzoek indienen om het obductieverslag te ontvangen.

Lichaam ter beschikking stellen van de wetenschap

Als uw familielid/naaste heeft aangegeven dat hij/zij na de dood ter beschikking wil worden gesteld van de wetenschap, moet er een bevestiging van een universiteit worden overlegd (handgeschreven verklaring, ondertekend en met datum).

Tijdens het leven moet uw familielid/naaste zich hebben aangemeld bij een universiteit.

Een familielid/naaste en de huisarts van de overledene moeten in het bezit zijn van een kopie van deze verklaring. U dient zelf contact op te nemen met het anatomisch instituut.

Via <http://www.lichaamsdonatie.info> vindt u alle informatie welke nodig is voor contact met het anatomisch instituut van de betreffende universiteit.

Bij een ter beschikkingstelling van de wetenschap, kan geen obductie of donatie plaatsvinden. Na een gerechtelijke obductie is het niet meer mogelijk om het lichaam ter beschikking van de wetenschap te stellen. Er moet dan alsnog een uitvaart worden geregeld. De universiteit kan besluiten om het lichaam van de overledene niet te accepteren voor wetenschappelijk onderzoek. U moet dan alsnog een uitvaart regelen.

Niet-natuurlijke dood

Wanneer iemand is overleden, wordt het lichaam doorgaans door de behandelend arts geschouwd. De arts mag alleen een verklaring van overlijden afgeven als hij ervan overtuigd is dat de patiënt door een natuurlijke oorzaak is overleden. Bij twijfel moet hij/zij de gemeentelijke lijkschouwer inschakelen. Bij minderjarigen tot 18 jaar moet er altijd overleg plaatsvinden met de gemeentelijk lijkschouwer. Als ook de gemeentelijk lijkschouwer geen overtuiging van natuurlijk overlijden heeft, brengt die verslag uit aan de officier van justitie. De officier van

justitie kan besluiten om een onderzoek in te stellen naar de toedracht van het overlijden wanneer het overlijden mogelijk verband houdt met een strafbaar feit. Als de patiënt is overleden door een onvoorziene of onverwachte gebeurtenis in de zorg, dan spreken we over een calamiteit. Deze moet worden gemeld bij de IGZ (Inspectie Gezondheidszorg en jeugd) via Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Donatie en registratie

Op 1 juli 2020 is het nieuwe systeem van Actieve Donorregistratie (ADR) ingevoerd. Met deze wet komt iedereen in Nederland vanaf 18 jaar in het Donorregister. De overheid stuurt een brief met de vraag of er een keuze ingevuld kan worden. Als er na de eerste brief niets in is gevuld, volgt er na 6 weken een tweede brief. Als hier opnieuw niets wordt ingevuld, komt er in het Donorregister “geen bezwaar tegen orgaandonatie” te staan. Dit wordt bevestigd per brief. Dat betekent dat weefsels en/of organen na overlijden naar een patiënt kunnen gaan.

Wanneer de arts een patiënt geschikt acht voor orgaan- en/of weefseldonatie is de arts volgens de Wet op de orgaandonatie verplicht om het Donorregister te raadplegen.

De behandelend arts in het ziekenhuis bespreekt de uitkomst van het Donorregister met u. Als u heel zeker weet en kan uitleggen aan de behandelend arts, dat uw familielid/naaste echt geen donor wilde worden, dan wordt uw familielid/naaste ook geen donor. Nieuw bij deze donorwet is de donatie bij

wilsonbekwaamheid, uw wordt hierover geïnformeerd door de arts. Nabestaande (partner en bij afwezigheid en onbereikbaarheid, bloedverwanten in de 1^e en 2^e graad) zijn beslissingsbevoegd.

Als uw familielid/naaste volgens de arts niet in aanmerking komt voor donatie, dan hoeft de arts het Donorregister niet te raadplegen en worden de nabestaanden ook niet met deze vraag geconfronteerd. Het HagaZiekenhuis gaat hier uiterst zorgvuldig mee om. Voor meer informatie zie website: <https://www.donorregister.nl/>

Orgaan- en weefseldonatie

Orgaandonatie kan alleen plaatsvinden op de Intensive Care bij patiënten die beademd worden. Deze donatie betreft de volgende organen: nieren, lever, longen, hart, alvleesklier en dunne darm. Bij een eventuele orgaandonatieprocedure wordt u begeleid door de behandelend arts en de donatiecoördinator van het HagaZiekenhuis. Een orgaandonatiecoördinator uit een academisch centrum komt naar het HagaZiekenhuis als de donor is aangemeld bij de Nederlandse Transplantatie Stichting. Er is een speciale orgaandonatiefolder beschikbaar die u ontvangt van de orgaandonatiecoördinator.

Weefseldonatie kan alleen plaatsvinden als de overledene niet ouder is dan 86 jaar. Deze donatie betreft de volgende weefsels: oogweefsel, huid, hartkleppen, bloedvaten en bot- en peesweefsel. Weefseldonatie wordt gecoördineerd door de Nederlandse Transplantatie Stichting en medewerkers van de

weefselbank – Weefsel Uitname Team Nederland (WUON). Weefseldonatie gebeurt in het mortuarium, met uitzondering van de bot- en peesweefseldonatie. Dit gebeurt onder steriele omstandigheden in de operatiekamer. Bij een eventuele weefseldonatie wordt u begeleid door de behandelend arts. Er is een speciale weefseldonatiefolder beschikbaar die u ontvangt van de behandelend arts.

Rouwbegeleiding

Het Landelijk Steunpunt Verlies (LSV) wil aandacht geven voor rouw in de privésfeer en in de samenleving bevorderen. Medewerkers van het LSV kennen de zakelijke en emotionele kant van rouw. Zij geven informatie en kunnen doorverwijzen naar deskundigen op deze gebieden. Het LSV maakt gebruik van een landelijk verwijsbestand met honderden gekwalificeerde vrijwilligers en beroepskrachten. Website: <http://www.steunbijverlies.nl>

Via de website: <https://achterderegenboog.nl> kunnen kinderen met elkaar in contact komen op het forum en lezen hoe leeftijdgenoten met het verlies omgaan.

Tot slot

In deze folder staan een aantal zaken beschreven waar u na het overlijden van uw dierbare mee te maken kunt krijgen. Deze beschrijving is uiteraard niet volledig. Heeft u vragen over het afwikkelen van formaliteiten na het overlijden of over de

mogelijkheden van de uitvaart? Neemt u dan contact op met de uitvaartverzorger.

Heeft u vragen over de verzorging van uw familielid/naaste en het verblijf in het mortuarium? Neemt u dan contact op met de mortuariumbeheerder van het HagaZiekenhuis:

- telefoonnummer: (070) 210 2715, dagelijks aanwezig van 8.30 uur tot 16.00 uur
- buiten deze tijden is de mortuariumbeheerder oproepbaar via de receptie telefoonnummer: (070) 210 0000
- Het adres van het Mortuarium is: Els Borst-Eilersplein 275, 2545 AA Den Haag

Als u vragen heeft over orgaan- en/of weefseldonatie dan kunt u contact opnemen met de donatiecoördinator:

- aanwezig van maandag tot en met donderdag
- bereikbaar op: (070) 210 2721 of per e-mail: donatiefunctionaris@hagaziekenhuis.nl

Wat vindt u van deze patiënteninformatie?

Wij horen graag uw mening over deze folder. Wilt u na het lezen enkele vragen beantwoorden? U vindt de vragen via deze link: <https://folders.hagaziekenhuis.nl/2228>. Dank u wel.

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

181901072024